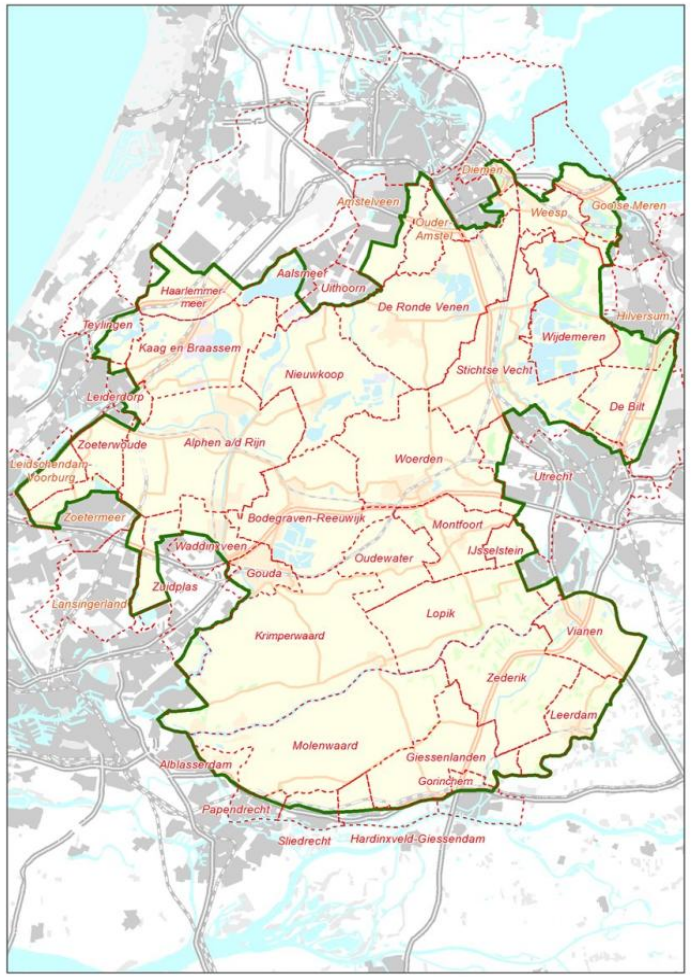
2027-2030

Circulair Actieplan Groene Hart

Groene Hart
Circulair

Inhoud

- Introductie
- Aanbevelingen evaluatie Actieplan 2024-2026
- Kernthema’s
- Actieplan per thema
- Governance
- Financiering

Introductie

De veranderende context van Circulaire Economie

Circulaire economie werd voorheen vooral gezien als een milieu- en klimaatopgave. De afgelopen jaren is dat beeld en de context echter sterk veranderd. Geopolitieke spanningen, handelsconflicten en verstoorde logistieke ketens laten zien hoe afhankelijk Nederland is van grondstoffen uit andere delen van de wereld. Circulair werken gaat daarmee ook over leveringszekerheid, strategische onafhankelijkheid en economische weerbaarheid.

Dit zien we ook terug in beleid:

- Het kabinet streeft naar een volledig circulaire economie in 2050, voor **verduurzaming, concurrentiekracht en weerbaarheid**. Het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) wordt versterkt met meer focus op uitvoering en opschaling.
- **Europa zet in op het behouden van grondstoffen en materialen** binnen de eigen economie, onder andere met de Critical Raw Materials Act en Circular Economy Act.
- Zowel landelijk als Europees ligt de nadruk op de stap **van pilots naar opschaling**. Circulaire oplossingen moeten onderdeel worden van de gewone economie. Daarvoor zijn structurele vraag en eerlijke concurrentie met lineaire producten nodig.
- Nieuwe wet- en regelgeving jagen deze opschaling aan. Voor producenten via het **recht op reparatie**, **UPV en ecodesign-eisen, en voor overheden via verplichte milieuprestatie-eisen voor beton en asfalt in de GWW** (in voorbereiding).

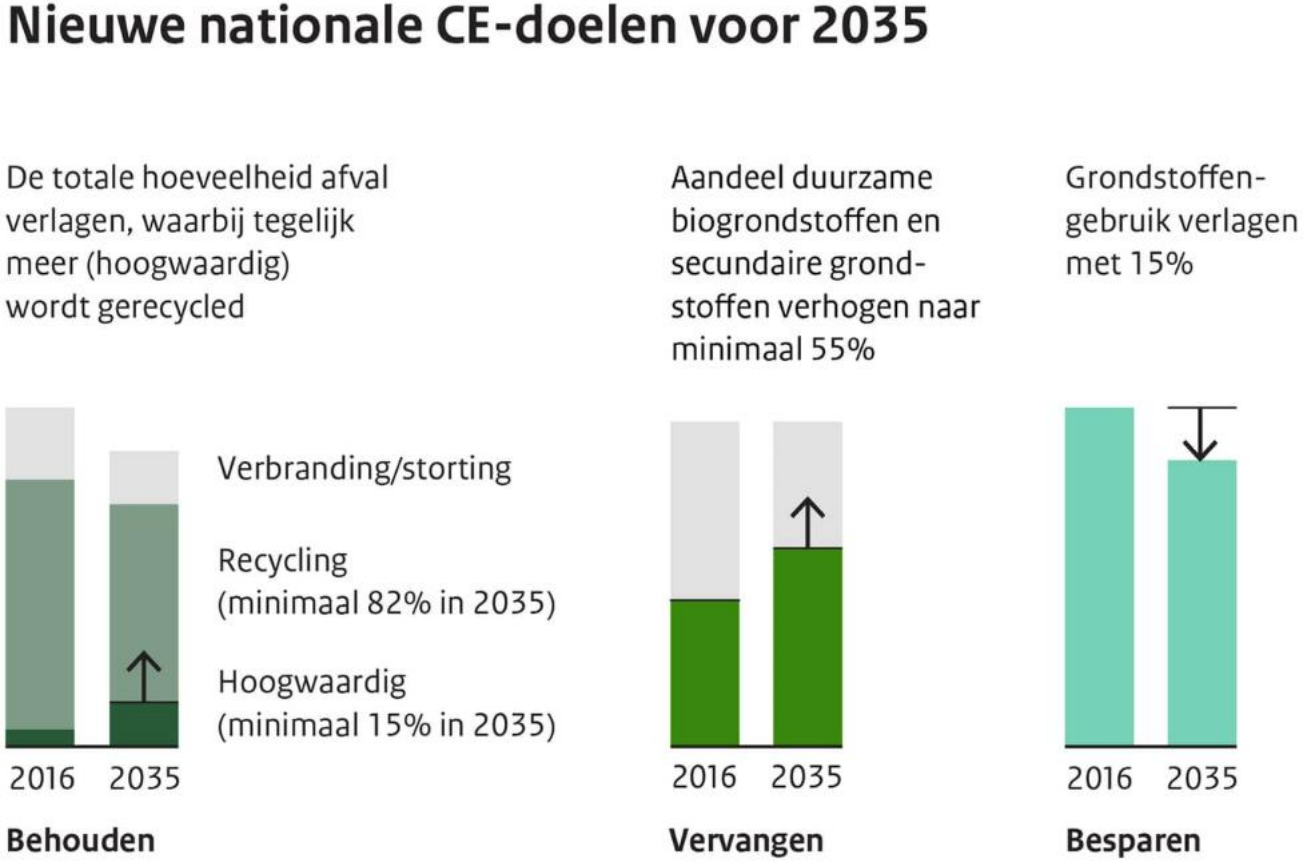
Wat betekent dit voor het Groene Hart?

Circulaire economie is daarmee niet langer alleen een milieuopgave, maar ook economisch beleid. Voor het Groene Hart, met zijn mix van landbouw, (glas)tuinbouw, bouw en maakindustrie, gaat het om een toekomstbestendige regionale economie. Bedrijven worden minder afhankelijk van grondstoffen van ver en spelen in op nieuwe eisen voordat die verplicht worden. Dat vraagt ook dat circulaire economie een vaste plek krijgt in het economisch beleid, en niet alleen in het afval- en milieubeleid.

Die kansen benutten gaat niet vanzelf. Landelijke middelen en de capaciteit bij gemeenten en ondernemers zijn beperkt. Dat vraagt om heldere keuzes en om samenwerking op regionale schaal, waarin overheden, ondernemers en onderwijs hun krachten bundelen. Dit actieplan geeft daar richting aan.

Introductie

- In de afgelopen jaren werkten we aan de uitvoering van het Groene Hart actieplan Circulaire Economie 2024-2026. In 2026 hebben we geëvalueerd wat er gerealiseerd is, wat nog in ontwikkeling is en wat er nog gerealiseerd kan worden.
- Landelijk zijn er in 2025 nieuwe nationale doelen voor de circulaire economie opgesteld. We kijken hoe wij vanuit onze regio kunnen bijdragen aan die nieuwe doelen, passend bij de opgaven in onze regio.
- Op basis van de aanbevelingen uit de evaluatie en de nieuwe landelijke doelen hebben we een nieuw Groene Hart actieplan Circulaire Economie opgesteld voor de periode 2027-2030.

Aanbevelingen evaluatie
Actieplan 2024-2026

De evaluatie laat zien dat het fundament stevig ligt, maar dat de volgende fase vraagt om focus, opschaling, implementatie en structurele borging van impact. Dat leidt tot de volgende aanbevelingen voor het vervolg:

1. Verleg de focus van pilots naar opschaling
2. Breng meer focus aan op impactvolle ketens en thema's
3. Versterk de stap van kennisdeling naar implementatie en kennisborging
4. Zorg voor sterkere vraagontwikkeling en marktwerking
5. Borg samenwerking en organisatiekracht beter
6. Investeer in voldoende capaciteit en financiering
7. Versterk monitoring en meetbaarheid van resultaten
8. Versterk de koppeling met onderwijs en arbeidsmarkt

KERNTHEMA'S

1. ONDERNEMERS IN HUN KRACHT

2. BEWONERS IN BEWEGING

3. OVERHEID ALS CIRCULAIRE AANJAGER

4. KENNIS ONTWIKKELEN, -DELEN EN -BORGEN

1. ONDERNEMERS IN HUN KRACHT

Ambitie

In 2030 werken ondernemers in het Groene Hart structureel samen in een concreet aantal impactvolle circulaire ketens, waarin circulaire bedrijfsmodellen daadwerkelijk zijn geïmplementeerd en opgeschaald. Bedrijven dragen bij aan het nationale doel om 15% reductie van gebruik van primaire fossiele grondstoffen door toepassing van biobased en secundaire materialen te realiseren. Ze maken gebruik van een goed functionerend ondersteunings- en kennisnetwerk dat goed is aangehaakt bij landelijke ontwikkelingen en dat hen helpt bij concrete stappen in de praktijk. Hierdoor draagt men bij aan leveringszekerheid van grondstoffen en is men minder afhankelijk van geopolitieke ontwikkelingen.

Achtergrond

Ondernemers in het Groene Hart hebben individuele praktische ondersteuning nodig via maatwerkbegeleiding, digitale tools, menselijk kapitaal en financiering.

Daarnaast zien ondernemers dat samenwerking en ruimte nodig zijn voor het ontwikkelen van circulaire verdienmodellen en het organiseren van biobased of circulaire materiaalketens. De grootste uitdagingen zijn tijd, capaciteit, kennis, databeschikbaarheid en regelgeving. Ondernemers zouden hierin goed gesteund kunnen worden door onafhankelijke ketenregisseurs.

Actielijnen

1. Stimuleren van samenwerking in materiaalketens

We werken aan het opzetten van regionale samenwerking gericht op de inzet van biobased en secundair materiaal. Hiermee zorgen we dat we materialen vervangen, behouden en besparen.

Doelen 2030

- Succesvol uitvoeren MKB-deal hout.
- Succesvol uitvoeren MKB-deal metaal.
- Binnenhalen en succesvol uitvoeren MKB Vezeldeal.
- Succesvol uitvoeren circulaire W en E hub Circospin.

2. Circulaire bedrijvigheid stimuleren

We ondersteunen individuele bedrijven om meer circulair te worden.

Doelen 2030

- 30% van de bedrijven is op de hoogte van de mogelijkheden van circulaire verdienmodellen voor de eigen bedrijfsvoering via bijeenkomsten, portal en Blik vooruit
- 50% van de accountmanagers bedrijven van de gemeenten is getraind om bedrijven met circulaire ambities te ondersteunen

1. ONDERNEMERS IN HUN KRACHT

Actielijn 1. Stimuleren van samenwerking in materiaalketens

We werken aan het opzetten van regionale samenwerking gericht op de inzet van biobased en secundair materiaal. Hiermee zorgen we dat we materialen vervangen, behouden en besparen.

Actielijn 1.1 Uitvoering MKB -deal hout

We oogsten hout uit minimaal 7 sloopprojecten en passen dit toe in minimaal 4 bouwprojecten, met minimaal 15 ketenpartners. Zo hergebruiken we circa 75 m3 hout, goed voor circa 75 ton CO2-besparing.

Activiteiten

1. Afspraken maken over oogsten van hout in sloopprojecten.
2. Oogsten van hout in sloopprojecten.
3. Afspraken maken over gebruik van geoogst hout in bouwprojecten.
4. Starten van minimaal 4 bouwprojecten waarin geoogst hout hergebruikt wordt.
5. Bijhouden van totalen van hergebruikt hout.

Voortzetting of nieuw	Voortbouwend op activiteiten uit de MKB-deal hout	
Betrokkenen	• Bouwbedrijven waaronder • Faay • VIOS • Bolton • De Lange Houttechniek • De Terugwinning • DreXX Circulair, etc.	• Gemeenten Alphen en Gouda • Nederlandse Branchevereniging voor de Timmerindustrie (NBVT) • Green Change • Provincie Zuid-Holland • Sloopcheck • EDBA
Mogelijke financiering	MKB-deal hout word gefinancierd door Provincie Zuid-Holland.	

Mijlpalen

2026	Sloopprojecten 1 en 2 gestart
2027	Sloopprojecten 1 en 2 afgerond, sloopprojecten 3 en 4 gestart + bouwproject 1 gestart
2028	Sloopprojecten 3 en 4 afgerond, sloopprojecten 5 en 6 gestart + bouwproject 1 afgerond + bouwproject 2 en 3 gestart
2029	Sloopprojecten 5 en 6 afgerond + bouwprojecten 2 en 3 afgerond + bouwproject 4 gestart
2030	Bouwproject 4 afgerond

1. ONDERNEMERS IN HUN KRACHT

Actielijn 1. Stimuleren van samenwerking in materiaalketens

We werken aan het opzetten van regionale samenwerking gericht op de inzet van biobased en secundair materiaal. Hiermee zorgen we dat we materialen vervangen, behouden en besparen.

Actielijn 1.2 Uitvoering MKB-deal metaal

We streven naar het verkrijgen van inzicht bij ten minste 200 MKB bedrijven in de ondersteuning die nodig is om circulaire ambitie te realiseren. Daarvan willen we minimaal 50 bedrijven koppelen aan het versnellingsteam.

Voortzetting of nieuw	Voortbouwend op activiteiten uit de MKB-deal metaal	
Betrokkenen	• Meer dan 60 Metaalbedrijven waaronder • Kasteel Metaal, etc.	• Provincie Zuid-Holland, • Gemeente Alphen a/d Rijn, • Gemeente Waddinxveen, • Gemeente Nieuwkoop • Koninklijke Metaalunie • Economic Development Board Alphen aan den Rijn (EDBA)
Mogelijke financiering	MKB-deal metaal word gefinancierd door Provincie Zuid-Holland	

Activiteiten

1. Ten minste 200 MKB-(maak)bedrijven raadplegen over hun huidige circulaire activiteiten, hun circulaire ambitie op korte termijn (<3 jaar) en de ondersteuning die zij daarbij nodig hebben.
2. Ten minste 50 bedrijven koppelen aan het Versnellingsteam.
3. Ten minste 10 bedrijven koppelen aan lokale, regionale en landelijke initiatieven en projecten op het gebied van circulaire maakindustrie.
4. Ten minste 7 regionale kennissessies organiseren voor Zuid-Hollandse MKB-maakbedrijven metaal, waarin bedrijven elkaar informeren over reële circulaire mogelijkheden.
5. Toetsen of de geboden ondersteuning aansluit bij de behoefte en de opgedane inzichten borgen in de regionale aanpak.

Mijlpalen

2026	200 MKB-bedrijven geraadpleegd + 50 bedrijven gekoppeld aan het Versnellingsteam + 7 regionale kennissessies; afronding MKB-deal metaal (Q4 2026)
2027	Eindrapportage MKB-deal metaal opgeleverd; 10 bedrijven gekoppeld aan regionale en landelijke initiatieven; *Vervolgaanpak wordt bepaald i.o.m. Koninklijke Metaalunie*
2028	n.t.b.
2029	n.t.b.
2030	n.t.b.

1. ONDERNEMERS IN HUN KRACHT

Actielijn 1. Stimuleren van samenwerking in materiaalketens

We werken aan het opzetten van regionale samenwerking gericht op de inzet van biobased en secundair materiaal. Hiermee zorgen we dat we materialen vervangen, behouden en besparen.

Actielijn 1.3 Binnenhalen en uitvoeren van MKB-deal vezels

We werken aan het opzetten van regionale samenwerking gericht op de inzet van biobased en secundair materiaal. Hiermee zorgen we dat we materialen vervangen, behouden en besparen.

Activiteiten

1. Binnenhalen van de MKB Vezeldeal (aanvraag reststromen) en het samenwerkingsverband met ketenpartijen inrichten.
2. Ontwikkelen van een gevalideerd afwegingskader waarmee MKB-bouwbedrijven per woning onderbouwde biobased materiaalkeuzes maken.
3. Borgen van het afwegingskader in de bestaande verduurzamingspraktijk van MKB-bouwers, zodat het afbreukrisico van de aanpak daalt.
4. Trainen van ca. 120 MKB-medewerkers en energiecoaches in het gebruik van biobased vezelmaterialen, de business case en het afwegingskader.
5. Toepassen en promoten van regionale vezels (gras en hennep) in concrete bouw- en renovatieprojecten en werken aan een gesloten business case.

Voortzetting of nieuw	Voortbouwend op activiteiten uit de MKB-deal vezels	
Betrokkenen	• Bouwbedrijven e.g. BAM, Dura Vermeer, Dijkshoorn, Van Leeuwen • Woningcorporaties: WyWonen, Padua, Stek Wonen, Groen Wonen Vlist, Lek en Waard Wonen, Qua Wonen en Cazas • EDB Alphen	• Provincie Zuid-Holland • Brancheverenigingen Biobased Nederland • Gemeenten: Gouda, Alphen a/d Rijn en Hillegom,-Lisse,-Teylingen • Programma Management & Coördinatie: Wou Kwadraat en Grondstoffen Collectief NL • Aanjager & verbinder lokale bedrijfsleven Alphen a/d Rijn: Stichting
Mogelijke financiering	MKB-deal vezels wordt indien gegund gefinancierd door Provincie Zuid-Holland	

Mijlpalen

2026	MKB Vezeldeal binnengehaald en gestart; ketenpartijen, energiecoaches en MKB-bouwbedrijven aangehaakt; eerste trainingen gestart
2027	Eerste versie van het afwegingskader getest in pilotwoningen; business case voor gras en hennep uitgewerkt met ketenpartijen
2028	Gevalideerd afwegingskader ontwikkeld en geborgd in de verduurzamingspraktijk van MKB-bouwers; eerste ervaring met biobased vezelmaterialen in bouwprojecten; ca. 120 MKB-medewerkers getraind
2029	Afwegingskader breed toegepast door energiecoaches, MKB-bouwbedrijven en particulieren; regionaal vezelaanbod opgeschaald
2030	Biobased vezels uit het Groene Hart standaardoptie bij MKB-bouwbedrijven, met gesloten business case

1. ONDERNEMERS IN HUN KRACHT

Actielijn 1. Stimuleren van samenwerking in materiaalketens

We werken aan het opzetten van regionale samenwerking gericht op de inzet van biobased en secundair materiaal. Hiermee zorgen we dat we materialen vervangen, behouden en besparen.

Actielijn 1.4 Uitvoeren circulaire W en E hub Circospin

We continueren maatwerk aan bestaande en breiden uit naar minimaal 50 nieuwe bedrijven binnen de installatiesector in utiliteit en industrie i.s.m. Circospin. We ondersteunen de ontwikkeling van een circulaire W en E Hub in Bodegraven-Reeuwijk.

Voortzetting of nieuw	Voortbouwend op activiteiten van Circospin	
Betrokkenen	• Circospin • Rubo • De Bruyn • De Assembleurs, etc	• Gemeente Bodegraven-Reeuwijk • Provincie Zuid-Holland • Groene Hart Circulair
Mogelijke financiering	Provincie Zuid-Holland	

Activiteiten

1. Werven en onboarden van minimaal 50 (installatie)bedrijven op de circulaire platformen, waarvan meer dan 10 in 2026.
2. Maatwerkbegeleiding continueren bij bestaande bedrijven en uitbreiden naar nieuwe bedrijven in utiliteit en industrie, samen met Circospin.
3. Inrichten en in gebruik nemen van de circulaire W en E hub in Bodegraven-Reeuwijk, met sociale werkgelegenheid en scholing.
4. Oogsten en verwerken van minimaal 10 ton materiaal in de Hub (2027-2028) en hergebruik organiseren via Circoplaza.
5. Certificering voor demontage regelen en daarna minimaal 50 ton materiaal oogsten en demonteren (2028-2030).
6. Monitoren en rapporteren van bespaarde CO2 en water en de gerealiseerde SROI.

Mijlpalen

2026	Meer dan 10 (installatie)bedrijven onboarden op de circulaire platformen; voorbereiding circulaire HUB
2027	Inrichting van circulaire W en E hub in Bodegraven-Reeuwijk en implementatie
2028	Oogsten/verwerken van minimaal 10ton materiaal in circulaire W en E hub en hergebruik via Circoplaza.
2029	Oogsten en demonteren van minimaal 50 ton materiaal in circulaire hub na certificering
2030	Minimaal 50 bedrijven aangesloten; Hub draait structureel met aantoonbare CO2-, water- en SROI-opbrengst

1. ONDERNEMERS IN HUN KRACHT

Actielijn 2. Circulaire bedrijvigheid stimuleren

We ondersteunen bedrijven om meer circulair te worden. We ondersteunen individueel en in groepsverband, via bij voorbeeld ondernemersverenigingen of bedrijventerreinen. Ondernemers in de regio inspireren en leren van elkaar door ervaringen, best practices en innovaties op het gebied van circulaire economie te delen.

Doelen	• 30% van de bedrijven is op de hoogte van de mogelijkheden van circulaire verdienmodellen voor de eigen bedrijfsvoering via bijeenkomsten, portal en Blik vooruit • 50% van de accountmanagers bedrijven van de gemeenten is getraind om bedrijven met circulaire ambities te ondersteunen	
Voortzetting of nieuw	Voortbouwend op het opgezette regionale navigatiepunt Blik Vooruit en de bijeenkomsten geïnitieerd onder thema 4	
Betrokkenen	DCMR Omgevings-diensten Rabobank	Ondernemersnetwerken Platform Groene Hart Circulair Gemeenten EDBA (Alphen a/d Rijn) LAGs (Leader)
Mogelijke financiering	Rabobank en Leader	

Activiteiten

1. We ontwikkelen en implementeren het platform Groene Hart matcht! Waarmee bedrijven worden gekoppeld aan onderwijsinstellingen en MBO- en HBO-studenten op het gebied van circulaire vraagstukken en praktijkopdrachten.
2. We organiseren bijeenkomsten in samenwerking met ondernemersverenigingen en parkmanagement over circulaire economie. Daarbij laten we ondernemers inspireren en leren door andere ondernemers.
3. We ondersteunen bij het in kaart brengen van ruimte voor CE
4. We ondersteunen ondernemers individueel via het regionaal navigatiepunt Blik Vooruit en bijbehorende GHC portal aan de hand van klantreizen.
5. We trainen accountmanagers bedrijven van de gemeenten om bedrijven met circulaire ambities te ondersteunen.

Mijlpalen

2026	Lancering van Groene Hart matcht! Organisatie van vier bijeenkomsten met ondernemersverenigingen en Rabobank
2027	Organisatie van vier bijeenkomsten met ondernemersverenigingen en Rabobank + aan 10 bedrijven expertise aangeleverd via GHC portal + vragen van tenminste 20 bedrijven adequaat kunnen beantwoorden via Blik Vooruit + accountmanagers bedrijven van 10- 13 gemeenten getraind
2028	Organisatie van vier bijeenkomsten met ondernemersverenigingen en Rabobank + aan 10 nieuwe bedrijven expertise aangeleverd via GHC portal + vragen van tenminste 20 bedrijven adequaat kunnen beantwoorden via Blik Vooruit
2029	Organisatie van/bijdrage aan 4 bijeenkomsten met ondernemersverenigingen + aan 10 nieuwe bedrijven expertise geleverd via GHC portal + vragen van tenminste 20 bedrijven adequaat kunnen beantwoorden via Blik Vooruit
2030	Organisatie van/bijdrage aan 4 bijeenkomsten met ondernemersverenigingen + aan 10 nieuwe bedrijven expertise geleverd via portal + vragen van tenminste 20 bedrijven adequaat kunnen beantwoorden via Blik Vooruit

2. BEWONERS IN BEWEGING

Ambitie

In 2030 kiezen inwoners in het Groene Hart veel vaker voor circulair. Ze repareren vaker voordat ze weggooien, kopen meer tweedehands en delen vaker spullen. Inwoners weten waar ze terecht kunnen voor reparatie, tweedehands en het lenen of huren van spullen. Er is een dekkend, toegankelijk en zichtbaar netwerk voor tweedehands, reparatie, hergebruik en delen in de regio. De circulaire keuze is een makkelijke keuze geworden, omdat het financieel loont en dichtbij is. De gemeenten dringen het restafval per inwoner terug met 25% tot 100 kg per inwoner per jaar.

Achtergrond

Een circulaire economie vraagt om andere keuzes van ons allemaal, als consumenten en inwoners. Dat betekent bijvoorbeeld dat we kiezen voor reparatie van kapotte producten, voor het delen en lenen van producten, en voor het kopen van minder nieuwe en meer tweedehands producten. Daarom zetten we in op het vergroten van het aanbod van reparatie- en kringlooplocaties en verhogen we de bekendheid van lokale circulaire initiatieven. Initiatieven om trots op te zijn! Door het vergroten van kennis, capaciteit en motivatie van consumenten rondom circulariteit, stimuleren we consumenten om zich meer circulair te gedragen.

Actielijnen

2.1 Bewoners activeren: reparatie, hergebruik en tweedehands als vanzelfsprekende keuze

We realiseren gedragsverandering door enerzijds de omgeving zo in te richten dat de circulaire keuze makkelijker, goedkoper en sociaal normaler is dan de wegwerpkeuze, en anderzijds door met campagnes en evenementen in te spelen op verschillende gedragsfactoren bij consumenten, zoals kennis, motivatie en weerstanden.

Doel 2030

- In iedere gemeente is in 2030 minimaal 1 campagne gerealiseerd met communicatiemiddelen, financiële prikkels en een evenement of activiteit waarin minimaal 20% van de bewoners is bereikt en 5% van de deelnemende bewoners daadwerkelijk tot actie is overgegaan.

2.2 Ketenaanbod versterken: een dekkend en professioneel circulair voorzieningennetwerk

We versterken het ecosysteem om zo hoogwaardig mogelijk hergebruik te realiseren. We zetten ketensamenwerkingen op om herbruikbare materialen en spullen die bij de milieustraten binnenkomen, een nieuwe bestemming te geven via een lokale of regionale afnemer en werken aan een business case om producten grootschalig te verhandelden via een platform. We verkennen of we een impuls kunnen geven aan reparatie.

Doelen 2030

- 3 kg herwonnen materialen per inwoner per jaar.
- 7 nieuwe productgroepen worden aanvullend zo hoogwaardig mogelijk gerealiseerd.
- Groei van 18 innamemiddelen totaal over de regio

2. BEWONERS IN BEWEGING

Actielijn 2.1 Bewoners activeren reparatie, hergebruik en tweedehands als vanzelfsprekende keuze

We realiseren gedragsverandering en dragen hiermee bij aan de reductie van restafval voor inwoners door inrichting van de omgeving, gerichte gedragscampagnes en evenementen. Doel: de circulaire keuze wordt makkelijker, goedkoper en sociaal normaler dan de wegwerpkeuze.

Activiteiten

1. We ronden de drie gedragspilots af en doen nametingen om effecten van verschillende gedragsmaatregelen te testen.
2. We verzamelen geschikte en bewezen effectieve gedragscampagnes en communicatiematerialen in een toolbox, op basis van de inzichten uit de pilots, provinciale programma's en landelijk aanbod (o.a. het Rijksprogramma "Circulair Doen"). De verzameling groeit gestaag door richting 2030.
3. We ontsluiten de toolbox via een platform, waar gemeenten ook kennis en ervaring kunnen uitwisselen. Deze toolbox stelt gemeenten in staat om een campagne op te stellen.
4. We zetten aanvullend aan de toolbox een persoonlijke helpdesk op waar adviesvragen van gemeenten en partners snel beantwoord worden. Zo adviseren we voor elke gemeente welke campagne-onderdelen het meest passend zijn gezien hun doelen, beschikbare capaciteit en middelen.
5. We activeren gemeenten om een communicatieplan op te stellen om bewoners in beweging te krijgen en een campagne voor gedrag richting inwoners daarin op te nemen.
6. Gemeenten creëren hun eigen campagnes met eigen huisstijl en passende onderdelen uit de toolbox. Denk aan het organiseren van één of meerdere evenementen, zoals straatschattenjacht, reparatieworkshops of meubel ruilmarkt. Ook financiële prikkels kunnen hier onderdeel van zijn.

Doel	• In iedere gemeente is in 2030 minimaal 1 campagne gerealiseerd waarin minimaal 20% van de bewoners is bereikt en 5% van de deelnemende bewoners daadwerkelijk tot actie is overgegaan.	
Voortzetting of nieuw	Voortzetting: gemeenten sluiten aan bij de doelstellingen van VANG-HHA. Gemeenten gebruiken bestaande inzichten en pilots rondom gedrag bij hergebruik en reparatie. Nieuw: ontwikkeling van toolkit en helpdesk die gemeenten in staat stelt eigen campagnes te realiseren.	
Betrokkenen	• Gemeente Molenlanden • Gemeente Gouda • Gemeente Krimpenerwaard • Cyclus • ODMH	Indirect: • Rijkswaterstaat • Provincie Zuid-Holland • Overige gemeenten aangesloten bij Groene Hart Circulair
Mogelijke financiering	Gemeenten en middelen voor een regionale samenwerking aan campagnes nader te onderzoeken.	

Mijlpalen (campagnes en gedrag)

2026/27	Afronding van de pilots bevorderen tweedehands kopen
2027	25% van de gemeenten heeft zelf een campagne samengesteld.
2028	50% van de gemeenten heeft zelf een campagne samengesteld.
2029	75% van de gemeenten heeft zelf een campagne samengesteld.
2030	100% van de gemeenten heeft zelf een campagne samengesteld.

2. BEWONERS IN BEWEGING

Actielijn 2.2 Ketenaanbod versterken: een dekkend en professioneel circulair voorzieningennetwerk

We versterken het ecosysteem om zo hoogwaardig mogelijk hergebruik te realiseren van materialen die naar de milieustraten worden gebracht. We versterken het aanbod van repair (cafés), ambachtscentra, kringloopwinkels en nieuwe afzetkanalen in de regio. We werken aan een business case waardoor producten grootschalig worden verhandeld via een platform. We verkennen of we een impuls kunnen geven aan reparatie.

Doelen	• 3 kg herwonnen materialen per inwoner per jaar. • 7 nieuwe productgroepen worden aanvullend zo hoogwaardig mogelijk gerealiseerd.
Voortzetting of nieuw	Voortbouwend op de sterke verbinding tussen ambachtscentra en pilots die gestart zijn in de regio . Nieuw: meer aandacht voor deelplatforms.
Betrokkenen	• Alle Cyclus en Waardlanden gemeenten • Gemeente Woerden (trekker)
Mogelijke financiering	Gemeenten en middelen voor te ontwikkelen app (deelplatform) voor GH nader te onderzoeken. In combinatie met middelen Groene Hart Circulair.

Activiteiten

1. We realiseren fysieke materialenstroom uitwisseling voor de bestaande pilots van vier productgroepen met de vervolgacties voor verdere doorontwikkeling.
2. We realiseren fysieke materialenstroom uitwisseling voor aanvullende productgroepen
3. We voegen innamemiddelen toe bij bestaande productgroepen.
4. We maken hiervoor gebruik van bestaande- en/of deelplatforms.
5. We verkennen of we een impuls kunnen geven aan reparatie

Mijlpalen

	2026	2027	2028	2029	2030
Nulmeting: in kaart brengen van het aantal locaties en middelen waar goederen ingenomen worden.	X				
Aanvullend # innamemiddelen bij bestaande productgroepen		3	4	5	6
Voor minimaal # productgroepen vindt hoogwaardige fysieke materialenstroom uitwisseling plaats.	3	4	5	6	7
# kg herwonnen materialen per inwoner per jaar.	1,2	1,6	2	2,5	3

3. OVERHEID ALS CIRCULAIRE AANJAGER

Ambitie

In 2030 sturen overheden in het Groene Hart actief en aantoonbaar op de circulaire economie door circulair inkopen, ruimtelijk beleid en regelgeving consequent in te zetten. Deze inzet leidt tot concrete marktvraag, versnelling van ketenontwikkeling en structurele verankering van circulariteit in beleid en uitvoering.

Achtergrond

De betrokken overheden in het Groene Hart willen letterlijk ruimte bieden aan circulaire initiatieven in de regio, onder andere op bedrijventerreinen. Dit kan door het opnemen van regels en randvoorwaarden in ruimtelijke plannen, maar ook door het stellen van randvoorwaarden als grondeigenaar en gronduitgever in tenders of (her) te ontwikkelen bedrijventerrein. Ook het faciliteren en ondersteunen van circulaire samenwerking op bedrijventerreinen (zie ook ondernemers in hun kracht) kan leiden tot meer ruimte voor circulair. Door circulair inkopen en circulair opdrachtgeverschap zorgen de overheden bovendien voor vertrouwen in ketenrelaties en vraag naar circulaire producten en diensten.

Actielijnen

1. Circulair inkopen

Overheden in het Groene Hart treden op als ‘eerste koper of afnemer’ door circulair in te kopen en opdrachten te verlenen. We spreken de taal van de ondernemer. Daarmee maken we de totstandkoming van circulaire initiatieven en circulair ondernemerschap in de regio mogelijk.

Doel 2030

In 2030 verwerkt iedere overheidsinstelling in het Groene Hart in minimaal 75% van de inkopen en aanbestedingen circulaire gunningscriteria en/of eisen.

2. Ruimte voor circulariteit

Circulaire economie vraagt om fysieke ruimte. Binnen het Groene Hart stemmen de overheden ruimtelijke ontwikkeling af met aandacht voor voldoende ruimte en andere randvoorwaarden voor circulaire initiatieven van ondernemers en van overheden.

Doel 2030

In minimaal twee kansrijke clusters is ruimte voor circulaire bedrijvigheid uitgewerkt en geborgd, en heeft iedere gemeente in dat cluster minimaal twee instrumenten uit het instrumentenoverzicht toegepast.

3. OVERHEID ALS CIRCULAIRE AANJAGER

Actielijn 1. Circulair inkopen

Overheden in het Groene Hart treden op als ‘eerste koper of afnemer’ door circulair in te kopen en opdrachten te verlenen. We spreken de taal van de ondernemer. Daarmee maken we de totstandkoming van circulaire initiatieven en circulair ondernemerschap in de regio mogelijk.

Activiteiten

1. We versterken het bestuurlijk commitment voor circulair inkopen. Zo wordt deelname aan de thematafels minder vrijblijvend en werken gemeenten structureel mee met vaste deelnemers.

2. We richten bijeenkomsten praktisch en concreet in, rond herkenbare casussen uit de GWW en het maatschappelijk vastgoed. Zo kunnen deelnemers de kennis direct toepassen in hun eigen aanbestedingen en projecten. Binnen de twee sectoren verkennen we hoe we op een uniforme manier kunnen uitvragen aan de markt.

3. We starten met het regionaal meten en monitoren van circulair inkopen. Dit zorgt voor een nulmeting en geeft inzicht waar nog concrete stappen nodig zijn richting het gewenste resultaat.

4. We richten een loket voor maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen (MVOI) in of stellen een coördinator aan. Gemeenten krijgen daar gerichte ondersteuning bij hun inkoopvragen, en de opgedane kennis blijft geborgd in de regio.

5. We maken de aanpak en de resultaten beter zichtbaar. Zo laten we de toegevoegde waarde zien, betrekken we extra gemeenten en inkopers en vergroten we de regionale slagkracht.

6. We nemen als één van de vijf koploperregio’s deel aan het Rijk-Regio krachtenbundeling werkgroep voor circulair inkopen.

Doel	In 2030 verwerkt iedere overheidsinstelling in het Groene Hart in minimaal 75% van de inkopen en aanbestedingen circulaire gunningscriteria en/of eisen.	
Voortzetting of nieuw	Voortzetting van versterking lokale en circulaire inkoop(beleid) door regionale uitwisseling van kennis.	
Betrokkenen	• PIANoo • Platform Groene Hart Circulair • Gemeenten	• Provincies ZH en Utrecht • Rijk CI krachtenbundeling
Mogelijke financiering	Nader te onderzoeken. Mogelijk Rijk-Regio CI programma of provincies in combinatie met middelen Groene Hart Circulair.	

2026	• Bestuurlijk commitment vastgelegd, vaste deelnemers per organisatie • Deelname Rijk-Regio werkgroep circulair inkopen gestart
2027	• Nulmeting uitgevoerd en meetsystematiek vastgesteld • MVOI-loket of coördinator is operationeel • Groeipad naar 75% circulaire inkoop vastgelegd
2028	• Uniforme uitvraag GWW en maatschappelijk vastgoed beschikbaar • Iedere organisatie heeft een eigen casus ingebracht • Tweede meting: gemiddeld 30% circulaire inkoop
2029	• Derde meting: gemiddeld 60%, iedere organisatie boven 40% • Aanpak zichtbaar gemaakt, nieuwe gemeenten aangehaakt
2030	• Iedere organisatie: minimaal 75% van inkopen en aanbestedingen met circulaire criteria of eisen • Monitoring en ondersteuning structureel belegd

3. OVERHEID ALS CIRCULAIRE AANJAGER

Actielijn 2. Ruimte voor circulariteit

Circulaire economie vraagt om fysieke ruimte. Binnen het Groene Hart stemmen de overheden ruimtelijke ontwikkeling af met aandacht voor voldoende ruimte en andere randvoorwaarden voor circulaire initiatieven van ondernemers en van overheden.

Doel	In minimaal twee kansrijke clusters is ruimte voor circulaire bedrijvigheid uitgewerkt en geborgd, en heeft iedere gemeente in dat cluster minimaal twee instrumenten uit het instrumentenoverzicht toegepast	
Voortzetting of nieuw	Sluit aan bij de Ruimtelijke strategie Circulair Zuid-Holland en de Regionale ruimtelijke strategie Groene Hart Circulair	
Betrokkenen	• Provincie Zuid-Holland • Gemeente Molenlanden (co-trekker) • Overige Gemeenten GH • Regio Midden Holland	• Ondernemers • Ondersteunend adviesbureau • Parkmanagers • ODMH
Mogelijke financiering	Financiering/opdrachtverlening door gemeenten is nodig en door Regio Midden-Holland	

Activiteiten

- We halen bij de betrokken overheden bestuurlijke steun op voor een vervolgopdracht. Daarin werken we een concreet plan van aanpak uit op basis van de kansenkaart en het stappenplan uit de regionale ruimtelijke strategie Groene Hart Circulair.
- We werken het instrumentenoverzicht uit tot een praktische toolbox. Per instrument beschrijven we wat het oplevert, in welke situatie het past en hoe gemeenten het kunnen toepassen.
- In de clusters werken we samen met gemeenten en ondernemers de ruimte voor circulaire bedrijvigheid uit en borgen we die met passende instrumenten. Daarbij werken we aan de mogelijkheden voor de realisatie van (regionale) hubs in nauwe samenwerking met de actielijnen binnen "Ondernemers in hun kracht".
- We ondersteunen iedere gemeente bij het kiezen en toepassen van minimaal één instrument, met kennissessies en advies op maat. De ervaringen uit de clusters dienen daarbij als voorbeeld.
- We houden per gemeente en per cluster bij welke instrumenten zijn toegepast en wat dat oplevert. Zo maken we de voortgang zichtbaar en leren gemeenten van elkaar.

2026	• Advies BMC opvolgen en eerste bijeenkomst met gemeenten die aan de slag willen (Alphen aan den Rijn, Waddinxveen, Gouda, Krimpenerwaard, Molenlanden)
2027	• Opstarten proces met gemeenten/clusters die aan de slag willen. • Plan van Aanpak voor uitwerking kansrijke cluster en bestuurlijk commitment. • Toolbox met instrumentenoverzicht beschikbaar en voor het eerste cluster is een werkgroep actief • Startsituatie bepaald: welke instrumenten passen gemeenten nu al toe
2028	• Eerste cluster uitgewerkt, gestart met uitwerken tweede cluster • Elke gemeente in de clusters past minimaal één instrument toe • Zicht op realisatie van een regionale hub
2029	• Eerste cluster geborgd met passende instrumenten • Tweede cluster uitgewerkt
2030	• Twee clusters uitgewerkt en geborgd • Iedere gemeente in die clusters past minimaal twee instrumenten toe

4. KENNIS ONTWIKKELEN, -DELEN EN -BORGEN

Ambitie

In 2030 functioneert het Groene Hart als een samenhangend regionaal ecosysteem waarin onderwijs, ondernemers en overheden structureel samenwerken aan circulaire vraagstukken, met een sterk en vraaggericht aanbod voor leren en ontwikkelen (LLO). Kennisontwikkeling en onderwijs zijn direct verbonden aan de praktijk en dragen aantoonbaar bij aan de innovatie, opschaling en uitvoering van circulaire oplossingen in de regio.

Achtergrond

Het Groene Hart kent een verscheidenheid aan onderwijs-, onderzoeksinstellingen en initiatieven op het gebied van kennisontwikkeling en kennisdeling, zoals ZHIA (samenwerkingsverband van hogescholen in regio) en ViaDelta (samenwerkingsverband ROC's). Door in te zetten op onderzoek, het implementeren van circulaire vakken in lespakketten en curricula en het delen van kennis, kan het Groene Hart in 2030 het centrum van circulair onderwijs, kennisontwikkeling en kennisdeling zijn. Een Leven Lang Ontwikkel aanbod wordt regionaal doorontwikkeld en actief ingevuld.

Actielijn

1. Leven Lang Ontwikkelen voor medewerkers van bedrijven

We leiden medewerkers van bedrijven op voor de circulaire economie. Via het programma We-Circulair verbinden we leren en innoveren met concrete opgaven van bedrijven en ketens.

Doel 2030

We realiseren regio breed een LLO aanbod voor bedrijven op het gebied van Tuinbouw en Circulair bouwen i.s.m. regionaal onderwijs op MBO en HBO niveau en brancheorganisaties.

2. Structureren van kennisdeling

We zorgen dat kennis en inzichten uit thema's 1, 2 en 3 geborgd worden en maken nieuwe kennis ook weer beschikbaar voor toepassing in de thema's 1, 2 en 3, voor ondernemers, overheden en bewoners.

Doel 2030

We leggen kennis en inzichten in thema's 1-3 vast. en delen dit met 13 gemeenten, ondernemersverenigingen en onderwijsinstellingen in het Groene Hart on- en offline. Daarnaast delen we de vastgelegde kennis binnen de krachtenbundeling Rijk-Regio en het CE coördinatorennetwerk (interregionale samenwerking tussen min. 23 CE-regio's in Nederland).

4. KENNIS ONTWIKKELEN, -DELEN EN -BORGEN

Actielijn 1. Leven lang ontwikkelen voor medewerkers van bedrijven

We leiden medewerkers van bedrijven op voor de circulaire economie. Via het programma We-Circulair verbinden we leren en innoveren met concrete opgaven van bedrijven en ketens.

Activiteiten

1. We implementeren een inspiratie- en verkenningsprogramma voor laagdrempelige kennismaking met circulair ondernemen via inspirerende gastsprekers, herkenbare bedrijfscasuïstiek, praktijkvoorbeelden en actuele ketenvraagstukken
2. We koppelen met platform Groene Hart matcht! bedrijven aan onderwijsinstellingen en studenten (MBO, HBO, WO) voor stages, praktijkopdrachten en onderzoeksvraagstukken op gebied van circulaire economie.
3. We zetten een leer- en innovatieprogramma op, waarbij bedrijven en hun medewerkers werken aan toepasbare oplossingen voor circulaire vraagstukken uit het werkveld, met ondersteuning van experts, onderzoekers en begeleiders.
4. Studenten uit relevante opleidingen werken via korte challenges of middellange studententrajecten aan echte opdrachten van bedrijven.

Doel	We realiseren regio breed een LLO aanbod met, door en voor bedrijven op het gebied van circulaire bouw, maakindustrie en tuinbouw i.s.m. regionale kennis- en onderwijspartners op MBO en HBO niveau en brancheorganisaties.	
Voortzetting of nieuw	Voortzetting van praktijkgericht onderwijs. Nieuw: LLO aanbod ontwikkeling.	
Betrokkenen	• Platform Groene Hart Circulair • Greenport West-Holland • Campus NXT Rotterdam • MBO Rijnland/CIV Technology • Hogeschool Rotterdam • Bouwacademie Groene Hart W'veen • Hoornbeeck College • Platform VMBO Bouwen wonen en interieur • ZHIA • Via Delta	• Human Capital EBZ • Gemeente Woerden • Campus Gouda • De Vries en Verburg • Yuverta • Regio Midden Holland • TechnoHub Woerden • Veenweiden Innovatie Centrum
Mogelijke financiering	Economic Board Zuid-Holland en HCA met deelakkoord	

Binnen Thema 4 zijn geen specifieke mijlpalen opgenomen omdat dit fungeert als een verticaal domein. De doelstellingen en resultaten hiervan lopen namelijk dwars door alle andere thema's heen. De voortgang wordt daarom integraal gemonitord via de mijlpalen van de overige domeinen.

4. KENNIS ONTWIKKELEN, -DELEN EN -BORGEN

Actielijn 2. Structureren van kennisdeling

We zorgen dat kennis uit thema's 1, 2 en 3 geborgd wordt, alle actielijnhouders zich conformeren en maken nieuwe kennis ook weer beschikbaar voor toepassing in de thema's 1, 2 en 3, voor ondernemers, overheden en bewoners.

Activiteiten

1. We verbinden kennisdeling- en borging structureel aan ondernemers (thema 1), bewoners (thema 2) en overheden (thema 3),
2. We organiseren periodieke kennissessies, praktijktafels en leerkringen rond concrete casussen.
3. We borgen opgedane kennis in toegankelijke formats, zoals handreikingen, tools en praktijkvoorbeelden.
4. We verkennen welke kennis en inzichten elders aanwezig zijn en hoe wij die kunnen aanvullen of zelf toepassen.
5. We delen de vastgelegde kennis binnen de krachtenbundeling Rijk-Regio en het CE coördinatorennetwerk
6. We delen onze kennis jaarlijks via minimaal 1 landelijk symposium dat wordt georganiseerd, bijvoorbeeld op het Nationaal Congres Circulaire Economie.

Doelen	We leggen kennis en inzichten in thema's 1-3 vast en delen dit on- en offline met 13 gemeenten, ondernemersverenigingen en onderwijs- en kennisinstellingen in/nabij het Groene Hart. Daarnaast delen we de vastgelegde kennis binnen de krachtenbundeling Rijk-Regio en het CE coördinatorennetwerk (interregionale samenwerking tussen min. 23 CE-regio's in Nederland).
Voortzetting of nieuw	Nieuw.
Betrokkenen	• Alle actielijnhouders • De Verschilmakers • Circulaw • Rijk-regio werkgroep Kennisdeling
Mogelijke financiering	Platform Groene Hart Circulair

Binnen Thema 4 zijn geen specifieke mijlpalen opgenomen omdat dit fungeert als een verticaal domein. De doelstellingen en resultaten hiervan lopen namelijk dwars door alle andere thema's heen. De voortgang wordt daarom integraal gemonitord via de mijlpalen van de overige domeinen.

Governance (1/4)

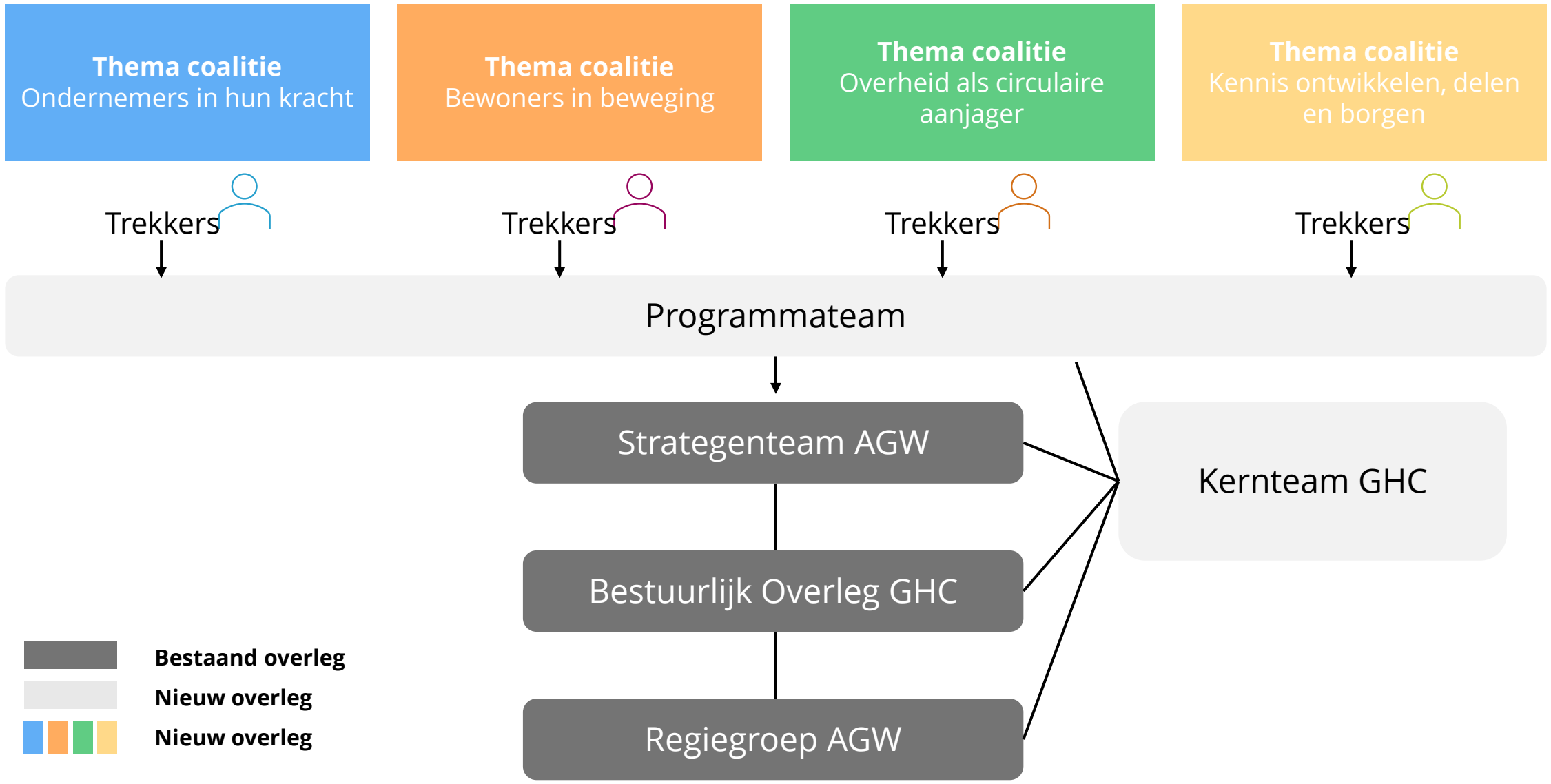
Er is een aantal naamswijzigingen in de governance. Deze wijzigingen zijn als volgt:

1. Programma Groene Hart Werkt is gewijzigd in Groene Hart Circulair
2. Ambtelijke werkgroep is gewijzigd in strategenteam AGW (Alphen aan den Rijn, Gouda, Woerden)
3. Bestuurlijk kernteam AGW is gewijzigd in Regiegroep AGW

Gezien de thema's zijn gewijzigd is ook de visual van de governance gewijzigd. Deze is opgenomen op de volgende slide.

Het inhoudelijk doel en de activiteiten zijn gelijk aan de governance zoals omschreven in Actieplan Groene Hart Werkt 2024-2026. De kernopgave, taken en verantwoordelijkheden van het kernteam zijn in de derde en vierde slide uitgewerkt.

Governance (2/4)

Governance (3/4)

Kernteam Groene Hart Circulair

Kernopgave

Het kernteam is de motor en inspirator achter het Actieprogramma CE. Ze bepaalt mede de strategie, faciliteert de actielijnhouders, zorgt voor warm- en koud organiseren en informeert bestuurders (proces, begroting en besluitpunten).

Leden kernteam: Provincie Zuid-Holland (2x), Provincie Utrecht (1x), gemeente Gouda (1x), gemeente Alphen a/d Rijn (1x), Groene Hart Circulair (2x)

Op welke doelgroepen richten we ons?
Actielijnhouders, bestuurders, branche-en ondernemersverenigingen

Governance (4/4)

Taken en verantwoordelijkheden kernteam

- Communicatie: strategische en operationeel, coördinatie storytelling, leergeschiedenissen (processen) vastleggen
- Cross-visits: op bezoek gaan bij actielijnhouders of hen uitnodigen in kernteam om te sparren en mee te denken over uitdagingen
- MT en directie gemeenten informeren over actieprogramma en participatie stimuleren
- Lessons learned borgen: proces en vorm ontwikkelen om deze lessen goed vast te leggen i.s.m. actielijnhouders
- Aandacht geven aan warme organisatie om alle partijen betrokken te houden
- Monitoring light organiseren – expertise inhuren
- Klankbordrol naar actielijnhouders (online - continu)

Samenvattend

Deze doelen gaan we realiseren met het
actieplan Circulaire Economie Groene Hart 2027-2030

1. ONDERNEMERS IN HUN KRACHT

- 30% van de bedrijven kent circulaire verdienmodellen; 50% accountmanagers bedrijven van gemeenten getraind
- MKB-deals hout, metaal, vezels en circulaire W en E hub uitgevoerd

2. BEWONERS IN BEWEGING

- 25% minder restafval: naar 100 kg per inwoner per jaar
- 3 kg herwonnen materialen p.p., 7 productgroepen, 18 innamemiddelen
- Campagne in elke gemeente: 20% bereikt, 5% in actie

3. OVERHEID ALS CIRCULAIRE AANJAGER

- Circulaire eisen in minimaal 75% van de aanbestedingen per organisatie
- In minimaal twee kansrijke clusters is ruimte voor circulaire bedrijvigheid uitgewerkt en geborgd, en heeft iedere gemeente in dat cluster minimaal twee instrumenten toegepast

4. KENNIS ONTWIKKELEN, -DELEN EN -BORGEN

- Regiobreed LLO-aanbod tuinbouw en circulair bouwen (mbo/hbo)
- Kennis uit thema 1-3 geborgd en gedeeld met 13 gemeenten

Het Groene Hart maakt werk van de circulaire economie!

Voor meer informatie:

Madelon Knop
Groene Hart Circulair
madelon.knop@gouda.nl